

[Udenrigsministeren.]

vi ikke skal bygge på de tre partier og forlade de andre partier, kun ville være rimelig, hvis det var de tre partier, der havde bestemt vores politik, men hr. Poul Hartling vil vide, også fra drøftelser, vi har haft i nævnet og andre steder, at den politik var bestemt af regeringen, den fik en afstemning til konsekvens, som hr. Poul Hartlings parti ikke kunne støtte – hvad vi beklager – men det var regeringen, der havde bestemt denne politik, og ikke de partier, hr. Poul Hartling nævnte.

Så burde jeg sådan set lade være at kommentere hr. Jørgen Junior, fordi jeg ikke er så uenig i, at forretningsordenen næppe rigtig tillader det passende ordvalg. På den anden side er det vel også lidt urimeligt, hvis man altid lader udtalelserne fra fremskridtsfolkene, som er meget svære at gribe i en sandhed – jeg vil ikke sige umulige, for man skal aldrig sige det på den måde – passere, og det vil jeg altså heller ikke gøre i dette tilfælde.

Hr. Jørgen Junior talte meget nedsættende om dansk erhvervslivs forhold til Angola. Det undrer mig, når man lige har været dernede med en erhvervsdelegation af meget betydende danske firmaer, som blev bedt om at komme igen, fordi man havde brug for dem, som i forvejen har store interesser dernede. Vi har ikke lagt vores Angolapolitik ud fra et erhvervs-mæssigt synspunkt, men når vi nu har lagt denne Angolapolitik for år tilbage, når vi har fået en god velkomst i Angola på grund af denne politik, og når man står dernede og beder danske erhvervsfolk og danske arbejdere være med til at hjælpe og bygge op, så er det da klart, at det hører med som et plus i det samlede billede. Hr. Jørgen Juniors argument var, at de jo ikke kunne betale, og at vi skulle nøjdes med at handle med folk, der kunne betale kontant. Jeg skylder den angolesiske regering at sige: der blev – måske lidt til vores undren – ikke bedt om statslån, der blev ikke bedt om eksportkreditgarantier, pengene skulle vi nok få, når vi leverede varerne. Det vil altså sige, at hr. Jørgen Junior her som så ofte løber med en halv vind, hvis det ikke er noget af en overdrivelse. Der blev givet helt klar besked om, at man gerne ville modtage danske erhvervsfolk og ville behandle dem rimeligt, og der blev uden opfordring fra vores side givet udtryk for, at man ikke fra regeringens side agtede at foretage nationaliseringer over for danske interesser i Angola.

Hr. Jørgen Juniors bemærkninger om Sydafrika skal jeg som sagt lade ligge. Vi kan konstatere – jeg havde ikke troet, det skulle ske i dette ting – at hr. Vorster nu har fået en repræsentant, der forsvarer enhver form for vold, drab, terror og umenneskelighed i Sydafrika, og da han ikke har en ambassadør her, er det da praktisk nok for ham.

Det er mærkeligt at høre en repræsentant for fremskridtspartiet tale om, at man kunne ønske, alle lande var gode demokratier. Jeg vil gerne deltage i ønsket, men vi ved jo også, at den demokratiske familie desværre kun er ret begrænset. Men det er navnlig mærkeligt at høre det fra et parti, hvis fornemste opgave er at ødelægge den basis, hvorpå det danske demokrati hviler, nemlig det folkelige fællesskab. Det er det, der er fremskridtspartiets alfa og omega, og derfor skal deres demokratiforsvar nok heller ikke tages for tungt.

Så spurgte hr. Jørgen Junior, om vi havde kontaktet sydafrikanske ministre. Dér vil jeg gerne oplyse, at da forslaget kom op i de ni – for, ja, det er vel temmelig mange måneder siden, men det var i hvert tilfælde i år – om at sende en nierdelegation, hvori vi jo formentlig var blevet medlemmer, til Sydafrika, til Namibia og til Lusaka, var jeg en af de ministre, der stærkt støttede det, vidende, at det kunne koste nogle klø, når jeg kom hjem, fra sider, der ikke syntes, at vi skulle gøre noget sådant. Jeg gjorde det ud fra det synspunkt, at en kritisk dialog med Sydafrika sammen med de ni vel måtte have en vis vægt og i hvert tilfælde ikke skulle lades uforsøgt. Der var desværre andre lande i de ni, der hindrede, at denne delegation kom af sted, men det var altså ikke Danmark, det strandede på.

Så sagde hr. Jørgen Junior – og jeg siger det kun for at vise troværdigheden af hr. Jørgen Juniors politiske indsats – at man hos statsrevisorerne kunne læse de og de nedsættende bemærkninger om danske bistandsprojekter, men det var der nok ingen der så, for der var ingen, der læste disse rapporter. Jeg kan forstå, hr. Jørgen Junior hører til dem, der ikke læser dem, da man netop ikke udtaler sig på den måde om dansk u-landsbistand.

Hr. Hilmar Baunsgaard sagde – og dér er jeg altså enig, men det er jo en af de ting, vi drøfter her i dag – at vi ville have svigtet vores Sydafrikapolitik og – hvad jeg også lægger vægt på – svigtet vores EF-politik i den forstand, at vi vel alle og i hvert tilfælde jeg for-